

Pradžia>Nagrinėjimas teisme>Civilinės bylos>Kurios šalies teismas kompetentingas?

Kurios šalies teismas kompetentingas?

Suomija

1 Ar turėčiau kreiptis į bendrosios kompetencijos civilinių bylų teismą, ar į specializuotą teismą (pavyzdžiui, darbo teismą?)

Suomijoje civilinius ieškinius nagrinėja bendrosios kompetencijos teismai. Specialieji teismai paprastai arba yra apeliacinės instancijos teismai, arba nagrinėja ne pavienių piliečių inicijuotas bylas.

2 Kai byla teisinga bendrosios kompetencijos civilinių bylų teismams (t. y. tokias bylas nagrinėti kompetentingiems teismams), kaip žinoti, į kurį teismą kreiptis?**2.1 Ar bendrosios kompetencijos civilinių bylų teismai skirstomi į žemesnės ir aukštesnės instancijos teismus (pavyzdžiui, apylinkės teismai priskiriami prie žemesnės, o apygardos teismai – prie aukštesnės instancijos teismų) ir jeigu taip, kuris iš jų kompetentingas nagrinėti mano bylą?**

Pirmosios instancijos bendrosios kompetencijos teismas Suomijoje yra apygardos teismas (suom. *kärjäoikeus*). Apeliaciniai teismai (suom. *hovioikeus*) iš esmės veikia kaip apeliacinės instancijos teismai.

2.2 Teritorinis teisingumas (byla teisinga miesto A ar miesto B teismui?)**2.2.1 Bendroji teritorinio teisingumo taisyklė**

Pagrindinė taisyklė – ieškiniai pareiškiami atsakovo gyvenamosios vietos pirmosios instancijos bendrosios kompetencijos teisme. Tai daroma ir tais atvejais, kai atsakovas yra juridinis asmuo. Tik nedidelė mažuma ieškinių nagrinėjami kitur.

2.2.2 Bendrosios taisyklės išimtys**2.2.2.1 Kada galiu pasirinkti, į kurį teismą kreiptis: į atsakovo gyvenamosios vietos teismą (pagal bendrąją taisyklę nustatytą teismą) ar kitą teismą?**

Bylos, kuriose tai įmanoma, yra šios:

ieškiniai dėl santuokos nutraukimo, gyvenimo kartu nutraukimo ar santuokos galiojimo arba turto padalijimo kitomis negu sutuoktinio mirties aplinkybėmis gali būti pareiškiami teisminės apygardos, kurioje bent vienas iš sutuoktinių turi savo gyvenamąją vietą arba nuolatinę gyvenamąją vietą, pirmosios instancijos teisme.

Ieškiniai dėl juridinio asmens filialo, padalinio, atstovybės ar kitos verslo vietos operacijų ar individualaus verslininko verslo vietos operacijų, kai minėtasis juridinis asmuo arba individualus verslininkas yra atsakovas, taip pat gali būti pareiškiami teisminės apygardos, kurioje yra atitinkama verslo vieta, pirmosios instancijos teisme.

Vartotojo skundas prekybininkui pagal vartotojų apsaugos teisės aktus gali taip pat būti nagrinėjamas teisminės apygardos, kurioje yra atitinkamo vartotojo gyvenamoji vieta arba nuolatinė gyvenamoji vieta, pirmosios instancijos teisme.

Rinkos teismas (suom. *markkinaoikeus*) veikia kaip pirmosios instancijos teismas su pramoninėmis teisėmis ir autorių teisėmis susijusiems ginčams, prašymams ir skundams nagrinėti.

Ieškiniai dėl darbo sutarčių taip pat gali būti pareiškiami teisminės apygardos, kurioje paprastai atliekamas atitinkamos sutarties reglamentuojamas darbas, pirmosios instancijos teisme. Tais atvejais, kai darbas paprastai nėra atliekamas toje pačioje teisminėje apygardoje, darbuotojo skundas darbdaviui gali būti nagrinėjamas ir teisminės apygardos, kurioje yra darbdavio verslo vieta, pirmosios instancijos teisme.

Ieškiniai dėl nesutartinės kompensacijos gali būti pareiškiami teisminės apygardos, kurioje įvykdytas veiksmas arba aplaidus poelgis, dėl kurio teikiamas skundas, arba kurioje buvo patirta atitinkama žala, pirmosios instancijos teisme. Minėtieji ieškiniai gali būti pareiškiami ir teisminės apygardos, kurioje yra ieškovo gyvenamoji vieta arba nuolatinė gyvenamoji vieta, pirmosios instancijos teisme, jeigu ieškinyje grindžiamas Transporto priemonių privalomojo draudimo įstatymu (suom. *liikennevakuutuslaki*), Žalos pacientams įstatymu (suom. *potilasvahinkolaki*), Atsakomybės už produktus įstatymu (suom. *tuotevastuulaki*), Žalos aplinkai draudimo įstatymu (suom. *laki ympäristövahinkovakuutuslaki*) arba Atsakomybės už geležinkelių eismą įstatymu (suom. *raidelliikennevastuulaki*).

Ieškiniai dėl nekilojamojo turto taip pat gali būti pareiškiami teisminės apygardos, kurioje yra nekilojamasis turtas, pirmosios instancijos teisme.

Ieškiniai dėl išlaikymo gali būti pareiškiami ir teisminės apygardos, kurioje yra ieškovo arba išlaikymo gavėjo gyvenamoji vieta, pirmosios instancijos teisme. Tarptautiniais atvejais gali būti taikomos ES reglamentuose ar tarptautinėse sutartyse nustatytos jurisdikcijos taisyklės.

2.2.2.2 Kada turiu kreiptis ne į atsakovo gyvenamosios vietos teismą (pagal bendrąją taisyklę nustatytą teismą), o į kitą teismą?

Kompetentingas teismas ne visada bus atsakovo gyvenamosios vietos teismas. Pavyzdžiui:

Ieškiniai dėl tėvystės nustatymo turi būti pareiškiami teisminės apygardos, kurioje yra motinos arba vaiko gyvenamoji vieta arba nuolatinė gyvenamoji vieta, pirmosios instancijos teisme. Ieškiniai dėl tėvystės atšaukimo turi būti pareiškiami teisminės apygardos, kurioje yra vaiko gyvenamoji vieta, pirmosios instancijos teisme.

Ieškiniai dėl vaiko globos teisių ir teisės bendrauti su vaiku turi būti pareiškiami teisminės apygardos, kurioje yra vaiko gyvenamoji vieta, pirmosios instancijos teisme.

Ieškiniai dėl globos teisių ir teisės bendrauti nurodymų vykdymo užtikrinimo turi būti pareiškiami teisminės apygardos, kurioje yra vaiko arba atsakovo gyvenamoji vieta arba kurioje kuris nors iš jų laikinai gyvena, pirmosios instancijos teisme.

Ieškiniai dėl globėjų paskyrimo, globos nutraukimo, veiksnio apribojimo arba tokių apribojimų panaikinimo ar pakeitimo turi būti pareiškiami apygardos, kurioje yra asmens, kurio veiksniumas apribojamas, gyvenamoji vieta, pirmosios instancijos teisme.

Ieškiniai dėl įvaikinimo patvirtinimo turi būti pareiškiami teisminės apygardos, kurioje yra įtėvio gyvenamoji vieta arba nuolatinė gyvenamoji vieta, pirmosios instancijos teisme.

Ieškiniai dėl paveldėjimo ir palikimo turi būti pareiškiami teisminės apygardos, kurioje buvo mirusio asmens gyvenamoji vieta arba nuolatinė gyvenamoji vieta, pirmosios instancijos teisme.

2.2.2.3 Ar šalys gali pasirinkti teismą, kuris paprastai nebūtų kompetentingas nagrinėti bylą?

Civilinių ieškinių atveju (tačiau kai procesas vyksta ne ginčo tvarka) suinteresuotosios šalys tam tikromis sąlygomis gali pasirinkti kitą teismą negu tas, kuris būtų kompetentingas įprastu atveju (pirmosios instancijos teismas).

Vartotojų, darbuotojų arba išlaikymo siekiančių ar jį gaunančių asmenų teisė pareikšti ieškinius Civilinio proceso kodekse nurodytame teisme (suom. *oikeudenkäymiskaari*) negali būti ribojama susitarimais dėl jurisdikcijos, išskyrus atvejus, kai tokie susitarimai sudaromi kilus ginčui.

Susitarimai dėl jurisdikcijos turi būti sudaromi raštu ir gali būti susieti tik su konkrečiu ginču arba taikomi būsimiems ginčams, kilsiantiems iš konkretaus teisinio santykio.

3 Kai byla teisinga specializuotiems teismams, kaip sužinoti, į kurį teismą reikėtų kreiptis?

Rinkos teismas veikia kaip pirmosios instancijos teismas su pramoninėmis teisėmis ir autorių teisėmis susijusiems ginčams, prašymams ir skundams nagrinėti. Kitais atvejais specialijų teismų sistema Suomijoje naudojama tik išimtinėmis aplinkybėmis nagrinėjamos bylos.

Nuorodos

Suomijos teismai

Paskutinis naujinimas: 02/03/2018

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos Europos teisminio tinklo kontaktinės įstaigos. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Nei Europos teisminis tinklas, nei Europos Komisija nepriima atsakomybės ar įsipareigojimų dėl šiame dokumente pateiktos arba nurodytos informacijos arba duomenų. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.